CENTRALNA
KOMISJA
EGZAMINACYJNA

EGZAMIN MATURALNY
W ROKU SZKOLNYM 2014/2015

FORMUŁA OD 2015
(„NOWA MATURA”)

JĘZYK POLSKI
POZIOM PODSTAWOWY

ZASADY OCENIANIA ROZWIĄZAŃ ZADAŃ
ARKUSZ MPO-P1

CZERWIEC 2015

Zadanie 1.1. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	1.2) Zdający odczytuje zawarte w odbieranych tekstach informacje zarówno jawne, jak i ukryte.

Poprawna odpowiedź
C
Schemat punktowania
1 p. – poprawna odpowiedź.
0 p. – odpowiedź błędna LUB brak odpowiedzi.

Zadanie 1.2. (0–1)

I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	1.7) Zdający rozpoznaje w wypowiedzi ironię, objaśnia jej mechanizm i funkcję

Przykładowa odpowiedź
- Zdrobnienia nadają wypowiedzi charakter ironiczny.
- Zdrobnienia podkreślają pogardliwy stosunek Sienkiewicza do dziennikarzy i wydawców prasowych.
- Zdrobnienia podkreślają małość prasy warszawskiej.

Schemat punktowania
1 p. – poprawna odpowiedź.
0 p. – odpowiedź błędna LUB brak odpowiedzi.

Zadanie 1.3. (0–1)

I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	3.1) Zdający analizuje i definiuje znaczenia słów.

Przykładowa odpowiedź
Epigon – naśladowca wielkich poprzedników.
Schemat punktowania
1 p. – poprawna odpowiedź.
0 p. – odpowiedź błędna LUB brak odpowiedzi.

Zadanie 1.4. (0–2)

I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	1.1) Zdający odczytuje sens całego tekstu (a w nim znaczenia wyrazów) ORAZ wydzielonych przez siebie fragmentów; potrafi objaśnić ich sens ORAZ funkcję na tle całości.

a) Poprawna odpowiedź
C
Schemat punktowania
1 p. – poprawna odpowiedź.
0 p. – odpowiedź błędna LUB brak odpowiedzi.

b) Przykładowe rozwiązania
- Cytaty podkreślają wagę decyzji o odejściu w twórczości od tematyki współczesnej i zajęciu się tematyką historyczną
- Cytaty podkreślają podobieństwo decyzji Sienkiewicza i Mickiewicza związanych ze zmianą tematyki twórczości.

Schemat punktowania
1 p. – poprawna odpowiedź.
0 p. – odpowiedź błędna LUB brak odpowiedzi.

Zadanie 1.5. (0–2)

I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	1.1) Zdający odczytuje sens całego tekstu (a w nim znaczenia wyrazów) ORAZ wydzielonych przez siebie fragmentów; potrafi objaśnić ich sens ORAZ funkcję na tle całości.

Przykładowe rozwiązania
- zmęczenie atmosferą Warszawy i stosunkami w prasie warszawskiej
- niezadowolenie z dotychczasowej twórczości i kreowanych bohaterów
- wychowanie i wykształcenie w duchu zainteresowania przeszłością
- tendencje historyczne w twórczości pisarzy (malarzy) pozytywistycznych
- fascynacja twórczością romantyków
- fascynacja przyrodą stepową i mieszkańcami stepów (zwłaszcza po podróży do Ameryki)

Schemat punktowania
2 p. – poprawne sformułowanie trzech przyczyn.
1 p. – poprawne sformułowanie dwóch przyczyn.
0 p. – sformułowanie jednej poprawnej przyczyny, podanie błędnych przyczyn LUB brak odpowiedzi.

Zadanie 1.6. (0–1)

I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	Zdający: 1.2) odczytuje zawarte w odbieranych tekstach informacje zarówno jawne, jak i ukryte 1.4) rozpoznaje zastosowane środki językowe i ich funkcje w tekście.

Przykładowa odpowiedź
Sienkiewicz jako niedawno powołany redaktor „Słowa” bardzo źle czuł się na swoim stanowisku.

Schemat punktowania
1 p. – poprawna odpowiedź.
0 p. – odpowiedź błędna LUB brak odpowiedzi.

Zadanie 1.7. (0–2)

I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	1.4) Zdający rozpoznaje zastosowane środki językowe i ich funkcje w tekście.

Przykładowa odpowiedź
Rzeczownik: powieścidła
Funkcja: Podkreślenie negatywnej oceny poziomu niektórych utworów.

Schemat punktowania
2 p. – wypisanie rzeczownika i określenie jego funkcji.
1 p. – wypisanie rzeczownika BEZ określenia jego funkcji.
0 p. – odpowiedź błędna LUB brak odpowiedzi.

Zadanie 2.1. (0–1)

I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	1.2) Zdający odczytuje zawarte w odbieranych tekstach informacje zarówno jawne, jak i ukryte.

Poprawna odpowiedź
3 P

Schemat punktowania
1 p. – poprawna odpowiedź.
0 p. – odpowiedź błędna LUB brak odpowiedzi.

Zadanie 2.2. (0–2)

I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	1.5) Zdający wyróżnia argumenty, kluczowe pojęcia i twierdzenia w tekście argumentacyjnym.

Przykładowe odpowiedzi

- Herbert, tworząc Króla mrówek, odwołał się do mitologii, ale dokonał własnego wyboru bogów.
- Herbert stworzył własną interpretację losów bogów i ich postaw, różniącą się od tradycyjnej wykładni.
- ton właściwy jego książce to „współczucie i ciekawość bliźniego”.
- Herbert dostrzegł przede wszystkim to, co w bogach przeraża.
- Herbert ocenia bohaterów według własnych kryteriów.

Schemat punktowania

2 p. – sformułowanie dwóch trafnych argumentów.

1 p. – sformułowanie jednego poprawnego argumentu.

0 p. – odpowiedź błędna LUB brak odpowiedzi..

Zadanie 2.3. (0–2)

I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	1.5) Zdający wyróżnia argumenty, kluczowe pojęcia i twierdzenia w tekście argumentacyjnym.

Przykładowe odpowiedzi

- Herbert opisuje zapomnianych bohaterów mitologii, przykładem jest Tersytes.
- Herbert pokazuje, że greccy bogowie odeszli w zapomnienie.

Schemat punktowania

2 p. – wypisanie dwóch trafnych przykładów.

1 p. – wypisanie jednego trafnego przykładu.

0 p. – odpowiedź błędna LUB brak odpowiedzi.

Zadanie 2.4. (0–2)

III Tworzenie wypowiedzi	3.8) Zdający odróżnia czasowniki dokonane i niedokonane; rozpoznaje tryby i strony (czynną i bierną) czasownika ORAZ imiesłowy – wyjaśnia ich funkcje w tekście.[gimnazjum]

a) Poprawna odpowiedź
Rozbudza apetyt, nie pozwalając go zaspokoić.
Uwaga: zdający może wypisać całe zdanie LUB jego fragment.
Schemat punktowania
1 p. – poprawne wypisanie zdania.
0 p. – odpowiedź błędna LUB brak odpowiedzi.

b) Poprawna odpowiedź
A
Schemat punktowania
1 p. – poprawna odpowiedź.
0 p. – odpowiedź błędna LUB brak odpowiedzi.

Zadanie 2.5. (0–2)

I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	1.4) Zdający wskazuje charakterystyczne cechy stylu danego tekstu, rozpoznaje zastosowane w nim środki językowe i ich funkcje w tekście.

a) Przykładowe rozwiązania
śmiertelnik, szary człowiek, zwykły obywatel, przeciętny człowiek
Schemat punktowania
1 p. – poprawna odpowiedź.
0 p. – odpowiedź błędna LUB brak odpowiedzi.

b) Przykładowe rozwiązania
bóg, anioł, artysta, geniusz, poeta, twórca, heros, oryginał
Schemat punktowania
1 p. – poprawna odpowiedź.
0 p. –odpowiedź błędna LUB brak odpowiedzi.

Zadanie 2.6. (0–1)

I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	1.4) Zdający wskazuje charakterystyczne cechy stylu danego tekstu, rozpoznaje zastosowane w nim środki językowe i ich funkcje w tekście.

a) Poprawne rozwiązania

Metafora (epitet metaforyczny): schody hańby

Znaczenie: np. upadek moralny

Schemat punktowania

1 p. – poprawna odpowiedź.

0 p. –odpowiedź błędna LUB brak odpowiedzi.

Zadanie 3.

Temat 1. **Czy jednostka faktycznie może wpływać na losy świata, czy jest to tylko mrzonka artystów? Rozważ problem i uzasadnij swoje stanowisko, odwołując się do podanego fragmentu III części *Dziadów*, całego utworu Adama Mickiewicza ORAZ innego tekstu kultury. Twoja praca powinna liczyć co najmniej 250 słów.**

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	Zdający: 1.1) odczytuje sens całego tekstu [...] 1.2) […] odczytuje zawarte w odbieranych tekstach informacje zarówno jawne, jak i ukryte.
II. Analiza i interpretacja tekstów kultury.	1.2) określa problematykę utworu 2.4) rozpoznaje w utworze sposoby kreowania świata przedstawionego i bohatera […] 3.2) wykorzystuje w interpretacji utworu konteksty 3.3) porównuje funkcjonowanie tych samych motywów w różnych utworach literackich.
III. Tworzenie wypowiedzi.	1.1) tworzy dłuższy tekst pisany [...] (rozprawka) [...] zgodnie z podstawowymi regułami jego organizacji, przestrzegając zasad spójności znaczeniowej i logicznej 1.2) przygotowuje wypowiedź [...] (wybiera [...] odpowiedni układ kompozycyjny, analizuje temat, wybiera formę kompozycyjną, […], dobiera właściwe słownictwo) 1.3) tworzy samodzielną wypowiedź argumentacyjną według podstawowych zasad logiki i retoryki (stawia tezę LUB hipotezę, dobiera argumenty, porządkuje je, hierarchizuje, dokonuje ich selekcji pod względem użyteczności w wypowiedzi, podsumowuje, dobiera przykłady ilustrujące wywód myślowy, przeprowadza prawidłowe wnioskowanie).

Kryteria oceny rozprawki

A	**Sformułowanie stanowiska wobec problemu podanego w poleceniu**	B	**Uzasadnienie stanowiska**	C	**Poprawność rzeczowa**	D	**Zamysł kompozycyjny**	E	**Spójność lokalna**	F	**Styl tekstu**	G	**Poprawność językowa**	H	**Poprawność zapisu**
6	Stanowisko jest **adekwatne do problemu podanego w poleceniu**	18	Uzasadnienie **trafne**, **szerokie i pogłębione**	4	**Brak** błędów rzeczowych	6	Kompozycja **funkcjonalna**	2	**Pełna** spójność wypowiedzi LUB **nieznaczne zaburzenia** spójności	4	Styl **stosowny**	6	**Brak** błędów LUB **nieliczne** błędy **nierażące**	4	Zapis **w pełni poprawny** LUB **nieliczne** błędy **nierażące**
		12	Uzasadnienie **trafne** i **szerokie**												
3	Stanowisko jest **częściowo adekwatne do problemu podanego w poleceniu**	8	Uzasadnienie **trafne**, ale **wąskie**	2	**Nie więcej niż jeden** błąd rzeczowy	3	**Zaburzenia** funkcjonalności kompozycji	1	**Znaczne zaburzenia** spójności	2	Styl **częściowo stosowny**	3	**Liczne** błędy **nierażące** LUB **nieliczne** błędy **rażące**	2	**Liczne** błędy **nierażące** LUB **nieliczne** błędy **rażące**
		4	**Uzasadnienie częściowe**												
0	Stanowisko jest **nieadekwatne** LUB **brak** stanowiska	0	**Brak** uzasadnienia stanowiska	0	**Błędy rzeczowe**	0	**Brak** zamysłu kompozycyjnego	0	Wypowiedź **niespójna**	0	Styl **niestosowny**	0	**Liczne** błędy **rażące**	0	**Liczne** błędy **rażące**

UWAGA

Jeśli w kategorii A praca uzyska 0 punktów, egzaminator nie przyznaje punktów w pozostałych kategoriach.

Jeśli w kategorii A praca uzyska 3 punkty, a w kategorii B – 0 punktów, egzaminator nie przyznaje punktów w pozostałych kategoriach.

Jeśli praca składa się z mniej niż 250 słów, egzaminator przyznaje punkty tylko w kategoriach A, B i C.

Pojawienie się rzeczowego błędu kardynalnego dyskwalifikuje pracę – zdający otrzymuje 0 punktów.

Przykładowe realizacje

Temat 2. **Zinterpretuj podany utwór. Postaw tezę interpretacyjną i uzasadnij ją. Twoja praca powinna liczyć co najmniej 250 słów.**

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	Zdający: 1.1) odczytuje sens całego tekstu [...] 1.2) […] odczytuje zawarte w odbieranych tekstach informacje zarówno jawne, jak i ukryte.
II. Analiza i interpretacja tekstów kultury.	1.2) określa problematykę utworu 2.4) rozpoznaje w utworze sposoby kreowania świata przedstawionego i bohatera […] 3.2) wykorzystuje w interpretacji utworu konteksty 3.3) porównuje funkcjonowanie tych samych motywów w różnych utworach literackich.
III. Tworzenie wypowiedzi.	1.1) tworzy dłuższy tekst pisany [...] (rozprawka) [...] zgodnie z podstawowymi regułami jego organizacji, przestrzegając zasad spójności znaczeniowej i logicznej 1.2) przygotowuje wypowiedź [...] (wybiera [...] odpowiedni układ kompozycyjny, analizuje temat, wybiera formę kompozycyjną, […], dobiera właściwe słownictwo) 1.3) tworzy samodzielną wypowiedź argumentacyjną według podstawowych zasad logiki i retoryki (stawia tezę LUB hipotezę, dobiera argumenty, porządkuje je, hierarchizuje, dokonuje ich selekcji pod względem użyteczności w wypowiedzi, podsumowuje, dobiera przykłady ilustrujące wywód myślowy, przeprowadza prawidłowe wnioskowanie).

Kryteria oceny interpretacji utworu poetyckiego

A	Koncepcja interpretacyjna	B	Uzasadnienie tezy interpretacyjnej	C	Poprawność rzeczowa	D	Zamysł kompozycyjny	E	Spójność lokalna	F	Styl tekstu	G	Poprawność językowa	H	Poprawność zapisu
9	Koncepcja **niesprzeczna z utworem, spójna i obejmująca sensy niedosłowne**	15	Uzasadnienie **trafne i pogłębione**	4	**Brak** błędów rzeczowych	6	Kompozycja **funkcjonalna**	2	**Pełna** spójność wypowiedzi LUB **nieznaczne zaburzenia** spójności	4	Styl **stosowny**	6	**Brak** błędów LUB **nieliczne** błędy **nierażące**	4	Zapis **w pełni poprawny** LUB **nieliczne** błędy **nierażące**
6	Koncepcja **niesprzeczna z utworem**, ale **niespójna** i/LUB **obejmująca w większości znaczenia dosłowne**	10	Uzasadnienie **trafne**, **ale niepogłębione**	2	**Nie więcej niż jeden** błąd rzeczowy	3	**Zaburzenia** funkcjonalności kompozycji	1	**Znaczne zaburzenia** spójności	2	Styl **częściowo stosowny**	3	**Liczne** błędy **nierażące** LUB **nieliczne** błędy **rażące**	2	**Liczne** błędy **nierażące** LUB **nieliczne** błędy **rażące**
3	Koncepcja częściowo **sprzeczna z utworem**	5	Uzasadnienie **częściowo trafne**												
0	**Brak koncepcji** LUB koncepcja **całkowicie sprzeczna z utworem**	0	**Brak trafnych** argumentów uzasadniających interpretację	0	**Błędy rzeczowe**	0	**Brak** zamysłu kompozycyjnego	0	Wypowiedź **niespójna**	0	Styl **niestosowny**	0	**Liczne** błędy **rażące**	0	**Liczne** błędy **rażące**

UWAGA

Jeśli w kategorii A praca uzyska 0 punktów, egzaminator nie przyznaje punktów w pozostałych kategoriach.

Jeśli w kategorii A praca uzyska 2 punkty, a w kategorii B – 0 punktów, egzaminator nie przyznaje punktów w pozostałych kategoriach.

Jeśli praca składa się z mniej niż 250 słów, egzaminator przyznaje punkty tylko w kategoriach A, B i C.

Pojawienie się rzeczowego błędu kardynalnego dyskwalifikuje pracę – zdający otrzymuje 0 punktów

Przykładowe realizacje